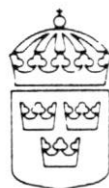

Motion till riksdagen

1989/90:Ju14

av Lars Werner m.fl. (vpk)

med anledning av skrivelse 1989/90:63 med
redogörelse för tillämpningen av
terroristlagstiftningen

Mot.
1989/90
Ju14–15

Terrorism är ingen ny företeelse utan har funnits i alla tider med mer eller mindre raffinerade metoder. Terrorism kan indelas i tre huvudtyper:

- A. Statsterrorism – då en stat använder våldsmetoder för att sprida skräck, kupa och förtrycka sitt eget lands befolkning.
- B. Gruppterrorism – då en extremistisk rörelse använder våld, hot eller tvång som ett medel för sina politiska syften.
- C. Individterrorism – då en person använder våld, hot eller tvång som ett medel för sin egen politiska åsikt.

Gemensamt för alla dessa former av terrorism är att de använder våld, hot eller tvång för sina syften och att det oftast drabbar oskyldiga personer.

Frukten för terrorism är i vår tid mycket stor och givetvis med rätta eftersom det rör sig om hot mot våra grundläggande mänskliga och demokratiska värden. Detta innebär emellertid lika lite som i andra fall att avkall får göras på grundläggande rättssäkerhetsprinciper, eftersom även sådana eftergifter är ett hot mot demokratin.

Terroristbestämmelserna i utlänningslagen är unika, inget annat demokratiskt land har liknande bestämmelser, vad gäller tvångsåtgärder och beslutsinstans.

Utlänningslagen innehåller inte några regler om rätt att överklaga ett av regeringen meddelat beslut om utvisning eller om sådana föreskrifter som ålagts den utvisade när hinder för utvisning föreligger. Det finns ej heller möjlighet för en domstol att vid prövning av åtal enligt 23 § 1 stycket 3 terroristlagen för överträdelse av sådan föreskrift att pröva om det fortfarande finns grund för regeringens beslut.

Enligt 2 kap 9 § regeringsformen har svensk medborgare som har berövats friheten med anledning av brott eller misstanke om brott rätt att få sin sak prövad av domstol.

Utlänning här i riket är enligt 2 kap. 20 § regeringsformen likställd med svensk medborgare vid tillämpning av 2 kap. 9 §. Högsta domstolen har dock funnit att den s.k. kommunarresten inte kan anses som ett frihetsberövande i regeringsformens mening. Och tvångsmedlet kommunarrest kan endast användas mot utländsk medborgare.

De lagregler som således kan användas enbart mot invandrare finner man i terroristlagen och gäller "presumptiva terrorister". Klassificeringen av en "presumtiv terrorist" bygger på två rekvisit för att terroristlagen skall gälla:

- att det finns grundad anledning anta att personen tillhör eller verkar för en farlig organisation eller grupp, och att det föreligger fara för att han här i landet medverkar i terroristhandlingar.
- att avgöra om denna organisation kan befaras att här i riket använda våld eller tvång för politiska syften.

Vilka organisationer eller grupper som skall anses vara farliga och anges som terroristorganisation är ett politiskt beslut som regeringen fattar.

I december 1984 beslutade regeringen med stöd av terroristbestämmelserna om utvisning av nio kurder med turkiskt medborgarskap och att Kurdistans arbetarparti PKK är en terroristorganisation. PKK hade tre månader tidigare i okt. 1984 inlett en väpnad kamp mot regimen i Turkiet, en väpnad kamp som pågår fortfarande. De nio kurderna anses av regeringen bevisligen vara medlemmar av Kurdistans arbetarparti något som de hela tiden förnekat. Enligt de uppgifter som finns att få angående PKK kan ingen person som är bosatt utanför Turkiet tillhöra den organisationen, däremot finns organisationer som i exilländerna ekonomiskt stöder och sympatiserar med PKK:s väpnade kamp i hemlandet.

I Sverige antas den organisationen vara en av de största kurdiska organisationerna i dag.

I skrivelsen anges att PKK har iscensatt våldsbrott i andra europeiska länder, något som vi inte lyckats få bekräftat.

Brott mot mänskliga rättigheter i Turkiet är omfattande och rapporter om tortyr och hungerstrejker i fängelser kommer ofta från Amnesty International.

I turkiska Kurdistan råder undantagslagar och övergreppen, av den 70 000 man stora specialstyrkan, mot befolkningen där är mycket omfattande. Den väpnade konflikten med PKK innebär bl.a enligt tidningen Ikibine Dogru som publicerade en kommuniké där det står att "armén vid behov ska använda kemiska vapen i form av gasbomber mot separatisterna." Kommunikén är undertecknad av den turkiske överbefälhavaren Necdet Öztörün. Den turkiska armén avfolkar just nu ett gränsområde på 30 kvadratkilometer för att hindra gerillan att röra sig fritt bland lokalbefolkningen.

Det är nu mer än fem år sedan regeringen fattade sitt beslut om PKK som terroristorganisation och om de nio kurderna som presumtiva terrorister.

I samband med att regeringen beslutade att upphäva utvisningsbeslutet för två av kurderna förekom tidningsuppgifter om att de övriga i ett regeringsmeddelande fått beskedet att terroriststämpeln och kommunarresten kommer att stå kvar så länge de inte öppet tar avstånd från PKK. Om dessa uppgifter är sanna kvarstår utvisningsbeslutet av kurderna enbart på grund av deras politiska åsikter.

Vpk anser att regeringen skall offentliggöra det material som ligger till grund för dess ställningstagande angående PKK och att utvisningsbeslutet för de övriga kurderna upphävs. Vårt ställningstagande till terroristlagen återkommer vi till i samband med den proposition som kommer senare i vår.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att rege-

ringen bör offentliggöra det material som ligger till grund för ställningstagandet att PKK utgör en sådan organisation som anges i 1 § terroristlagen.

Mot. 1989/90
Ju14

Stockholm den 2 februari 1990

Lars Werner (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Ylva Johansson (vpk)

Berith Eriksson (vpk)